

גמ' קידושין (ח.) - שומת שוה פרוטה
רב דניאל שטיין

א. ר"ן קידושין (ג: בדפי הרי"ף) - אבל רבינו תם ז"ל אמר דמשום הכי נקט שיראי לפי ששומתן ידועה לעולם קצת ואין הדבר מצוי לטעות בהן כל כך ביותר משויין אבל דברים שרגילים לטעות בשויין הרבה כמרגליות ואבן טובה שיש שאינה שוה אלא מעט ואפשר שהיא סבורה ששוה כמה וכמה בהא [אפי'] רבה מודה, דאע"ג דלא אמר לה דשויה חמשין אלא אמר לה בכל דהו דצריכי שומא.

ב. רא"ש קידושין (פ"א סי' ח') - ומיהו לא בריירא לי האי טעמא מה שנהגו העולם להסיר האבן מן הטבעת דהא אמרינן בכל דהו לא פליגי ללישנא קמא ואין דרך לתת שומא לטבעת של קידושין.

ג. רמ"א (אהע"ז סי' ל"א סע' ב') - ומ"מ נוהגין תחת החופה לשאול לעדים אם הטבעת שוה פרוטה, כדי שתדע הכלה שאין מקדשה רק בשוה פרוטה גם נוהגין לכסות פני הכלות הצנועות, ואינן מקפידות במה מקדש אותן. [פתחי תשובה (שק"ד) - כתב בס' קה"י וז"ל דוקא בכה"ג שקדשה באבן שראתה אותו שיש לה מקום לטעות את עצמה דסבורה ששוה סך הרבה ואולי אין רצונה להתקדש רק בסך הרבה כו', אבל במקום שא"א לטעות כגון שלא ראתה כלל את הקידושין מה הן הרי עינינו רואות שרצונה להתקדש אפילו בכל דהו וכו' וא"כ לפי מנהגינו שמכסין פני כלות הצנועות אפי' אם קידשה באבן טוב מקודשת בודאי].

ד. ר"ן קידושין (ד. בדפי הרי"ף) - ומיהו משמע דבעינן שיהא דרכו להתייקר בכיוצא בזה עד כדי דמים הללו הא לאו הכי לא מצי אמר לדידי שוה לי אלא שיש לתמוה על הרמב"ם ז"ל שכתב בפ"א מהלכות בכורים נתן לו כלי שאינו שוה בשוק חמש סלעים וקבלו הכהן בה' סלעים הרי בנו פדוי ולא חלק אם דרכו להתייקר בו אם לאו. ומש"ה אני מסתפק במקדש בדבר שאינו שוה פרוטה אי מציא אמרה לדידי שוה דאפשר דכיון דלא שוה מידי לאו כל הימנה לתת עליו תורת כסף והכא שאני דכיון דודאי ממונא הוא כי אמר לדידי שוה לי מהני.

ה. רמב"ם (פ"א גניבה ה"ב) - אסור לגנוב כל שהוא דין תורה, ואסור לגנוב דרך שחוק, או לגנוב על מנת להחזיר, או לגנוב על מנת לשלם, הכל אסור שלא ירגיל עצמו בכך. [מגיד משנה (שם) - ודין שוה פחות מפרוטה בממון כדין חצי שיעור באיסורין].

ו. ר"ן קידושין (ו. בדפי הרי"ף) - וכתב הרמב"ן ז"ל וכן בתוס' דהא דאמרינן חיישינן לאו למימרא דאי ידעינן בודאי ליהו קידושין גמורין אלא לומר דאפי' בסתמא חיישינן שמא שוה פרוטה במדי אבל אין הכי נמי דאפילו ידעינן דשוה פרוטה במדי לא הוה קידושין גמורין כיון דהכא לא שוה דהא וכו' אין לממון אלא מקומו ושעתו כדאמרינן בערכין (כד). לגבי הקדש אלא חומרא דרבנן בעלמא הוא באיסור אשת איש וכו', נראה לי דאי שוה פרוטה במדי קדושי תורה הן דכיון שהיא נתרצתה בהן ושויין פרוטה באי זה מקום אילו ידעו העדים שדרכה לתת פרוטה באותו דבר הוה ליה כאילו אמרה לדידי שוה לי כדאמרינן לגבי חמש סלעים של פדיון בכור כדאיתא לעיל (ח.).

ז. רמב"ם (פ"ד אישות הי"ט) - המקדש בפחות מפרוטה אינה מקודשת, קידשה באוכל או בכלי וכיוצא בו ששוה פחות מפרוטה הרי זו מקודשת בספק וצריכה גט מספק שמא דבר זה שוה פרוטה במקום אחר, הא למדת שכל המקדש בשוה כסף אם היה שוה פרוטה באותה המדינה הרי אלו קידושי ודאי ואם אינו שוה פרוטה הרי אלו קידושי ח ספק. יראה לי שאם קידש בתבשיל או בירק שאינו מתקיים וכיוצא בהם אם לא היו שוה פרוטה באותו המקום אינה מקודשת כלל שהרי דבר זה אינו מגיע למקום אחר עד שיפסד ויאבד ולא יהיה שווה כלום, ודבר של טעם הוא זה וראוי לסמוך עליו.

ז. רא"ש קידושין (פ"א סי' י"ז) - ומתוך דבריו משמע שאם היינו יודעים שהוא שוה במקום אחר היתה מקודשת מדאורייתא כיון דאי אית אורחא להתם שויה לה פרוטה והא דקרי להו קדושי ספק משום דקאמר שמואל שמא שוה פרוטה במדי ואין ידוע לנו בודאי ששוה פרוטה במקום אחר ומחמת זה כתב שאם הוא דבר שאינו מתקיים להגיעו למקום היוקר אינה מקודשת כלל מדאורייתא, ור"י פי' אפילו ידוע ששוה פרוטה במקום אחר דאין להקדש אלא מקומו ושעתו והאי דנקט חיישינן שמא שוה פרוטה במדי לרבנותא נקט דאפילו בכי האי גוונא אמרו רבנן דהוה קידושין גזירה אטו אותו מקום ששוה פרוטה א"כ אין חילוק בין דבר המתקיים ובין דבר שאין מתקיים כיון דמשום גזירה הוא ומסתברא כדברי ר"י דאשה לא מיקניא נפשה בפחות משהו פרוטה במקומה והא אנן תנן בפרוטה ובשוה פרוטה לא קשיא הא בקידושי ודאי הא בקידושי ספק.

ט. כסף משנה (פי"א ביכורים ה"ז) - ול"נ שסובר רבינו שכל שהוא שוה ה' סלעים לשום אדם אע"פ שלכהן זה אינו שוה כ"כ יכול לקבלו בה' סלעים והא דאמר רב אשי לא אמרן אלא כגון רב כהנא וכו' היינו לומר דאי לשום אדם אינו שוה ה' סלעים לא מהני מאי דאמר רב כהנא לדידי שוה לי ה' סלעים וה"פ לא אמרן אלא כגון סודרא דלרב כהנא ודכוותיה שוה לפעמים ה' סלעים אבל כ"ע כלומר מילתא דלכ"ע לא שוי ה' סלעים כיון דלשום אדם בעולם לא שוה ה' סלעים לאו כל כמיניה.